

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2008r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Jan Szachułowicz

Sędziowie: SA Ewa Śniegocka
SA Regina Owczarek-Jędrasik (spraw.)

Protokolant: apl. radc. Emil Suski

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2008 r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z odwołania G Sp. z o.o. w S i od decyzji Prezesa Urzędu
Regulacji Energetyki z dnia 9 stycznia 2007 r., znak: DPE-451-
21(7)/2007/1869ZP

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

z dnia 25 czerwca 2007 r., sygn. akt XVII AmE 61/07

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 stycznia 2007r. DPE -451-21(7)2007/1869 / ZP Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że Przedsiębiorstwo – „G” Sp. z o.o. z siedzibą w S naruszyła warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej Spółce przez Prezesa URE w dniu 18 grudnia 2000r. Nr OPC / 1402/1869 / N/ 3/ 2000/ MJ zmienionej decyzją z dnia 5 stycznia 2001r. Nr OPC/1402A/1869/W/3/2001/MJ w ten sposób, iż wprowadziła do obrotu- poprzez stację paliw mieszczącą się w J przy ul. M - w dniu 22 marca 2005r. benzynę uniwersalną U-95 o jakości niezgodnej z przepisami obowiązującego w tym czasie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. w sprawie wymagań jakościowych paliw ciekłych (Dz. U. z 2004r., Nr 192, poz.1969). Za to działanie Prezes URE wymierzył Spółce „G” karę pieniężną w wysokości 20.000 zł.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2007r. Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie Spółki „G” od wyżej wskazanej decyzji, przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia.

Powodowa Spółka „G” prowadzi działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 18 grudnia 2000r. zmienionej decyzją z dnia 5 stycznia 2001r. Punkt 2.2.3. koncesji stanowi, że koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w niniejszej koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych obowiązującymi przepisami.

Badania próbek benzyny uniwersalnej U-95 pobranych 22 marca 2005r. ze zbiornika na stacji paliw w J przy ul. M wykazały niezgodność tej benzyny z wymaganiami jakościowymi określonymi

w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r.
w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych.

W wyniku badań -przeprowadzonych przez Instytut Technologii Nafty w Krakowie -próbki benzyny uniwersalnej U-95 stwierdzono zawyżoną zawartość siarki, która wynosiła 94,5 mg / kg, chociaż dopuszczalna zawartość siarki przy uwzględnieniu tolerancji wynosiła 53,7 mg / kg.

Również badanie kontrolne próbki benzyny uniwersalnej pobranej na stacji powódki, przeprowadzone na jej wniosek przez niezależne autoryzowane Centrum Badawczo- Analityczne Racer Sp. z o.o. w Czechowicach Dziedzicach wykazało zawyżoną zawartość siarki, która wynosiła 81,0 mg /kg, a powinna wnosić po uwzględnieniu tolerancji do 62,0 mg / kg.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy ustalił, że w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki wymierzenia powódce kary pieniężnej, jako że powodowa Spółka naruszyła warunki koncesji, co uzasadnia nałożenie kary pieniężnej na podstawie art.56 ust.1 punkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne / Dz. U. z 2006r., nr 89, poz. 625 ze zm./, stosownie bowiem do powołanego przepisu karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Sąd I instancji wskazał, że przytoczony przepis ma charakter obligatoryjny oraz stanowi samodzielną podstawę do wymierzenia kary przedsiębiorcy, określając przesłanki, których spełnienie jest wystarczające dla zastosowania tej kary.

Zdaniem Sądu Okręgowego, chybiony jest zarzut powodowej Spółki, że to nie ona wprowadziła przedmiotowe paliwo do obrotu, gdyż z uwagi na treść warunku 2.2.3. koncesji oraz przepisu art.56 ust.1 punkt 12 Prawa energetycznego jest nieistotne, czy zakwestionowane paliwo zostało po raz pierwszy wprowadzone do obrotu przez powódkę, czy powódka była kolejnym jego sprzedawcą.

Sąd orzekający podkreślił, że akceptując warunki koncesji powodowa Spółka powinna liczyć się z obowiązkami wynikającymi z tego faktu oraz z ewentualnymi trudnościami w sprostaniu tym obowiązkom. Na powodowej Spółce jako profesjonalście ciążył obowiązek stworzenia takiej organizacji, aby wykluczyć możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości nieodpowiadającej normom określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. Natomiast powodowa Spółka nie przeprowadziła przy odbiorze towaru żadnych badań jakościowych, tłumacząc się brakiem możliwości technicznych. Wobec powyższego powódka nie udowodniła jakiej jakości paliwo otrzymała od dostawców i na własne ryzyko dopuściła do jego sprzedaży, przyjmując i biorąc za podstawę zapewnienia, że spełnia ono normy jakościowe określone w obowiązujących przepisach.

Sąd I instancji podkreślił, że postępowanie administracyjne prowadzone przez Prezesa URE w sprawie nałożenia kary pieniężnej nie zmierza do ustalenia winy w rozumieniu prawno- karnym, jako że Prezes URE ocenia wyłącznie obiektywne okoliczności związane z wypełnieniem przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy, a stopień zawinienia karanego podmiotu bierze się wyłącznie pod uwagę przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej stosownie do treści art.56 ust6 Prawa energetycznego.

Postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust.1 punkt 12 Prawa energetycznego z tytułu naruszenia warunków koncesji jest postępowaniem niezależnym i odrębnym od postępowania prowadzonego przeciwko pracownikom L. S. A. – dostawcy benzyny do powódki- przez Sąd w sprawie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 23 ustawy z dnia 23 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw ciekłych / Dz. U. Nr 34, poz. 293 ze zm./. W związku z tym wynik postępowania karnego w sprawie o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 23 ustawy z dnia 23 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw ciekłych nie ma wpływu na

rozstrzygnięcie w sprawie nałożenia kary pieniężnej na powódkę. Dlatego też Sąd Okręgowy oddalił wniosek powódki o przeprowadzenie dowodu z akt Sądu Rejonowego w J: w sprawie o sygn. VIK 395 / 06.

Sąd i instancji oddalił również wniosek powodowej Spółki o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron jako dotyczący faktów nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Wyrok z dnia 25 czerwca 2007r. został zaskarżony przez powodową Spółkę „G” apelacją, która zarzuca:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art.56 ust.1 punkt 12 i ust.2 Prawa energetycznego polegającą na przyjęciu, że wymierzenie powódce kary pieniężnej za naruszenie warunków koncesji nie wymaga wykazania winy powódki w naruszeniu warunku 2.2.3. koncesji oraz przez błędną wykładnię art.355 § 2 k.c. polegającą na przyjęciu, że powódka jest obowiązana do dochowania podwyższonej – wyjątkowej staranności;

- naruszenie przepisów postępowania tj. art.227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków powódki o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz dowodu z akt sprawy SR w J: o sygn. VIK 395 / 06;

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym polegającą na przyjęciu, że powódka nie udowodniła jakiej jakości paliwo otrzymała od dostawcy.

Apelacja wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uchylenie decyzji Prezesa URE z dnia 9 stycznia 2007r., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Wobec tego, że benzyna znajdująca się 22 marca 2005r. w zbiorniku stacji paliw prowadzonej przez powodową Spółkę „G” nie spełniała

wymogów ustanowionych w obowiązującym w tym czasie rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych należy stwierdzić, że apelująca naruszyła warunki koncesji, stosownie bowiem do postanowienia 2.2.1 koncesji koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem.

Takie postępowanie wyczerpuje przesłankę nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej ustanowioną przepisem art. 56 ust.1 punkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne, jako że powołany przepis stanowi, iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Chybione są zarzuty apelującej, że brak jej winy w uchybieniu obowiązkom wynikającym z koncesji wyłącza możliwość nałożenia na koncesjonariusza kary pieniężnej na podstawie przytoczonego przepisu. Przepis art. 56 ust.1 punkt 12 Prawa energetycznego jako jedyną przesłankę nałożenia kary pieniężnej przewiduje fakt nieprzestrzegania obowiązków wynikających z koncesji. Odmienne kwestia przesłanek nałożenia kary pieniężnej została uregulowana w przepisie art.56 ust.1 punkt 7a Prawa energetycznego, według którego karze pieniężnej podlega ten, kto świadomie lub w wyniku niedbalstwa wprowadza w błąd Prezesa URE w zakresie przedstawionych na jego żądanie informacji, o których mowa w art.28. Skoro więc w przepisie art.56 ust.1 punkt 7a Prawa energetycznego wskazano winę przedsiębiorcy jako przesłankę niezbędną dla nałożenia kary pieniężnej, a w przepisie art. 56 ust.1 punkt 12 Prawa energetycznego nie zamieszczono takiej przesłanki, to brak jest podstaw do ustalenia, że wina przedsiębiorcy jest wymogiem warunkującym nałożenie kary pieniężnej za nieprzestrzeganie obowiązków wynikających z koncesji. Gdyby przyjąć jak wywodzi powódka, że brak winy przedsiębiorcy w naruszeniu koncesji wyłącza podstawę do nałożenia kary pieniężnej

stosownie do przepisów art.56 ust.1 Prawa energetycznego, to zastrzeżenie winy w punkcie 7a ust.1 art.56 Prawa energetycznego byłoby bezprzedmiotowe. Trzeba dodać, że w przepisach art.56 ust. 1 punkt 4, 14, 15 i 16 Prawa energetycznego przewidziano jako przesłankę zastosowania kary pieniężnej dopuszczenie się zachowań określonych w tych przepisach „z nieuzasadnionych powodów” , a jest to przesłanka o innej treści niż zawinione postępowanie. Należy podkreślić, że na przykład w ustawie z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów / Dz. U. Nr 50, poz.331 ze zm./ ustanowiono winę przedsiębiorcy jako jedną z przesłanek nałożenia kary pieniężnej niezależnie od rodzaju czynu skutkującego wymierzenie kary pieniężnej / art.106 /.

W świetle zatem treści przepisu art. 56 ust.1 Prawa energetycznego nie ma podstaw do ustalenia, że zastosowanie kary przewidzianej w punkcie 12 tego przepisu jest uwarunkowane zawinionym zachowaniem przedsiębiorcy. Dla przyjęcia istnienia takiej dodatkowej przesłanki nie są wystarczające wywody apelacji co do tego, że kara pieniężna jest rodzajem formy oddziaływania typowej dla prawa karnego.

Z mocy przepisy art.56 ust.1 oraz ust.2 Prawa energetycznego Prezes URE jest obowiązany, a nie uprawniony, do nałożenia kary w razie stwierdzenia okoliczności podlegającej karze.

Zgodnie z art.56 ust.6 Prawa energetycznego- ustalając wysokość kary pieniężnej -Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Jednakże ani przepis art.56 ani inny przepis Prawa energetycznego nie przewidują możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Jeżeli ustawodawca przewiduje możliwość odstąpienia od wymierzenia kary, to musi wprowadzić instytucję odstąpienia od wymierzenia tej kary do prawa obowiązującego. Przykładem jest art.109 ustawy o ochronie konkurencji

i konsumentów. Ponadto ustawodawca może pozostawić kwestię nałożenia kary swobodnemu uznaniu organu regulacyjnego.

W Prawie energetycznym brak podstaw do nałożenia przez pozwanego kary pieniężnej w wysokości 0 lub odstąpienia od jej wymierzenia/ v. uzasadnienie wyroku SN z dnia 25 kwietnia 2007r., sygn. akt III SK 1/ 07 niepublikowany/.

W tym stanie rzeczy – skoro powódka nie przestrzegała obowiązków wynikających z koncesji, to wymierzenie przez Prezesa URE kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w art.56 ust.1 punkt 12 Prawa energetycznego i zarzut apelacji naruszenia tego przepisu jest chybiony.

Zaskarżona decyzja Prezesa URE jest zatem prawidłowa i nie ma podstaw do uwzględnienia odwołania powodowej Spółki „G”, dlatego też rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego oddalające odwołanie jest zasadne w świetle przepisu art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

Niezależnie od powyższego należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że w sytuacji gdy powodowa Spółka „G” miała zakaz czynienia obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe byłyby niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub norm określonych obowiązującymi przepisami, to z uwagi na takie zobowiązanie na powódce ciążył obowiązek takiej organizacji obrotu, która wykluczyłaby możliwość wprowadzenia towaru nienależytej jakości. Postawienie koncesjonariuszowi takich wymagań nie oznacza nałożenia obowiązku zachowania podwyższonej staranności, lecz uwzględnia specyfikę tej profesjonalnej działalności gospodarczej. Nie można zatem uznać, aby Sąd I instancji naruszył przepis art.355 § 2k.c.

Wbrew zarzutowi apelacji trafnie również ustalił Sąd Okręgowy, że skoro przy odbiorze paliw przez powódkę od dostawcy nie przeprowadzono żadnych badań, to nie ma w istocie dowodu jakiej jakości paliwo powódka odebrała od dostawcy. Powyższego ustalenia nie podważają wywody apelacji, że jedynym

dostawcą do powódki benzyny uniwersalnej U – 95 była L S.A. oraz że powódka nie miała możliwości ingerencji w jakość paliwa od chwili przelania go do zbiorników na stacji paliw w J.

Jak wynika z powyższych ustaleń nie są skuteczne zarzuty apelacji dotyczące braku po stronie powódki winy w dopuszczeniu do obrotu benzyny niewłaściwej jakości oraz powstania wad towaru z przyczyn leżących po stronie podmiotu dostarczającego benzynę do powódki. Jeżeli nawet powódka nie zawiniła faktu uczynienia obrotem paliwa niewłaściwej jakości, a wady benzyny powstały w przedsiębiorstwie, które dostarczyło tę benzynę powódce, to okoliczności te nie wyłączają obowiązku Prezesa URE nałożenia kary pieniężnej na powódkę za fakt obrotu paliwem niespełniającym wymogów określonych w przepisach i przez to naruszenie warunków koncesji.

Wobec powyższego chybione są zarzuty apelacji, że w postępowaniu przed Sądem I instancji doszło do naruszenia przepisów postępowania mających wpływ na rozstrzygnięcie przez oddalenie wniosków dowodowych powódki.

W odwołaniu powódka wniosła o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczności powołane w uzasadnieniu tego odwołania. W apelacji powódka twierdzi, że dowód miał być przeprowadzony na okoliczność dopełnienia przez Spółkę G należytą staranności w zakresie obowiązku koncesyjnego z punktu 2.2.3. koncesji oraz że „celem dowodu z przesłuchania stron jest ustalenie, czy doszło do naruszenia warunków koncesji, czy wystąpił element zawinienia ze strony powódki i czy istniały przesłanki do stosowania kary pieniężnej”. W postępowaniu przed Sądem I instancji powódka nie kwestionowała, że w dniu 22 marca 2005r. przedmiotem obrotu na prowadzonej przez nią stacji była benzyna nie odpowiadająca wymogom jakościowym określonym w przepisach, a to przesądza ustalenie, że doszło do naruszenia warunków koncesji oraz że istniały przesłanki do stosowania kary pieniężnej. O ile zatem przyjąć, że dowód z przesłuchania stron miał być przeprowadzony na fakty świadczące o braku winy powódki

w dopuszczeniu do obrotu benzyny niewłaściwej jakości, to należy stwierdzić, że te fakty nie mogły doprowadzić do uchylenia zaskarżonej decyzji, co oznacza, że oddalenie tego wniosku dowodowego nie mogło mieć wpływu na kierunek rozstrzygnięcia.

Jeśli chodzi o dowód z akt sprawy Sądu Rejonowego w Jaśle o sygn. VIK 395 / 06 – jak twierdzi apelująca - przeciwko pracownikom L... S.A. o czyn z art. 23 powoływanej wyżej ustawy o systemie monitorowania, w której zakresem przedmiotowym oskarżenia objęte zostało gromadzenie w zbiornikach rafinerii i obrót paliwami ciekłymi niespełniającymi wymagań jakościowych, to – jak trafnie wskazał Sąd I instancji -rozstrzygnięcie w sprawie karnej o czynie z art. 23 ustawy o systemie monitorowania nie ma wpływu na rozstrzygnięcie dotyczące zastosowania przez Prezesa URE kary ustanowionej przepisem art. 56 ust.1 punkt 12 Prawa energetycznego. Sugestia apelacji, że w związku z rozstrzygnięciem wyżej wskazanej sprawy karnej może wchodzić w grę powaga rzeczy osądzonej jest chybiona w świetle treści przepisu art. 199 § 1 punkt 2 k.p.c. Również nie znajdują żadnej podstawy prawnej wywody apelacji, według których jeżeli sprawcy czynu karnego z art.23 ustawy o systemie monitorowania dopuścili się sprzedaży paliw o pogorszonej jakości i zostali za to skazani, a czyn ich dotyczył tej samej partii paliwa U- 95, to wykluczone jest wymierzenie kary pieniężnej powodowej Spółce.

W świetle powyższego wniosek o dopuszczenie dowodu ze wskazanych akt karnych nie zmierzał do udowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia w danej sprawie i należy przyjąć, że został powołany dla zwłoki. Oddalenie tego wniosku nie narusza przepisu art. 227 k.p.c. i nie mogło mieć wpływu na rozstrzygnięcie.

Z tych względów apelacja powódki jako niezasadna podlega oddaleniu na podstawie art.385 k.p.c.

Na oryginale właściwe podpisy,
Ze zgodnością z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy